

gede, hvor Laaneværdien er ansat til mere end 8,000 Kr., og det maa indskræpes, at man almindeligvis maa holde sig til Normallaaneværdien 6,500 Kr. og kun skride gradvis frem i Forhold til de enkelte Egenes højere Jordpriser.

Der er dernæst et andet Hovedpunkt, det er, hvad jeg vil kalde Omsætningen med Statshuse. I de to tidligere Loves § 2 bestemtes, at „Selvejerhusmænd“, for at sige det kort: Folk, der ere eller have været i Besiddelse af Selvejendoms-huse, ikke kunne falde ind under Statshusmandsloven. Men denne Grundbestemmelse i § 2 er — Landbrugsministeriet uafvidende — gennem Aarene fravegen i enkelte Tilfælde, derved at man har læst § 3, Litra e, som bestemmer, at Ansøgeren var kvalificeret, naar han havde ernæret sig som Landarbejder i de sidste 5 Aar, før han attraaede Statshusmandsbrug, saaledes, at uagtet en Mand har været Selvejerhusmand for 5 til 10 Aar siden, kan han dog være kvalificeret, naar han blot i de sidste 5 Aar har ernæret sig som almindelig Landarbejder. Jeg har forespurgt Landbrugsministeriets Embedsmænd, og det siges fra deres Side, at det er Landbrugsministeriet uafvidende, at dette Forhold har fundet Sted. Jeg berører ikke disse Tilfælde for at udtale haarde Ord derom, thi som Forholdet naturligt laa, var der i disse enkelte Tilfælde — det er selvfølgelig kun enkelte Tilfælde — Tale om Mænd, der have ernæret sig ærligt og redeligt som Landarbejdere, og som i 5 Aar have været ejendomsløse. Og da har baade Kommission og Sogneraad ment, at vedkommende var kvalificeret, idet man har set bort fra Grundbestemmelsen i § 2. Det er ikke i den allerstrengeste Overensstemmelse med Loven, det er en liberal Fortolkning, kan man sige. Ja netop, det er en overordentlig liberal Fortolkning. Men det kunde gaa, saa længe vi havde den oprindelige Lov, det kan ikke gaa nu. Man kan ikke nu tage Konsekvensen deraf og føre det videre, thi nu er Bestemmelsen i § 3, Litra e saaledes, at der kun kræves, at vedkommende har været Landarbejder i 4 Aar efter sit fyldte 18de Aar. Det er det hele Landarbejder-Moment, der kræves og forudsættes nødvendigt. Hvis man nu, efter den nye Lovs Ikrafttræden, vil se bort fra Grundbestem-

melsen i § 2, der er den samme som før, bliver Følgen, at alle Selvejerhusmænd, ja Gaardmænd med, kunne marchere lige lukt ind i Statshusmandsbrug. Der er saadanne Tilfælde — ikke saa ganske faa —, hvor vedkommende enten ved Køb eller Mageskifte, uden Karenstid af 4 eller 5 Aar som egentlig Landarbejder, er marcheret lige lukt over i Statshusmandsbrug. Fra Landbrugsministeriets og Finansministeriets Side have vi maattet træde bestemt op derimod og nægtet de paagældende Godkendelse som Statshusmænd. Jeg har i socialdemokratiske Blade læst et heftigt Angreb, navnlig paa mig, i den Anledning, men jeg tør sige, at det, der er sket, maatte ske. Den Trafik, den Uorden, der her var ved at udvikle sig, maatte standses. Det kan være haardt for de enkelte, det gaar ud over, og som have handlet enten, rent ud sagt, i Letsindighed eller i god Tro, men der er ikke andet at gøre, der maa skæres skarpt af her. Imidlertid har Landbrugsministeriet skrevet til de paagældende Kommissionsformænd, paa hvis Virkeomraade disse Tilfælde foreligge, at der skal fares varsomt frem overfor dem, der saaledes ere komne i Besiddelse af Statshusmandsbrug, at der kan blive Tid for dem til at afvikle deres Forhold. Der skal ikke slaas ned paa dem efter den hurtige Retsforfølgnings Metode, der skal fares frem med Lempe, men Forholdet skal afvikles.

Jeg ønsker altsaa at fremhæve, at saaledes er Stillingen, og saaledes vil den blive. Loven maa paa det Punkt uværgelig overholdes. Den skal selvfølgelig overholdes paa alle Punkter, men Livets Forhold ere saa mangfoldige, og man kan staa overfor Tilfælde, hvor man maa benytte sig af den liberale Fortolkning. Men her er ingen Vej udenom. Her er det klart og bestemt: Tidligere Selvejerhusmænd og Gaardmænd kunne ikke komme ind under Statshusmandslovens Begunstigelser. Hvis ikke disse Transaktioner umuliggøres, forflygtiges Husmandsloven. Det, som Staten yder, og det, hvorfor Staten yder, forflygtiges. Det bliver en Gave, maaske af meget begrænset Værdi for den enkelte, der modtager den, men det, som man tilsigter at opnaa ved Statshusmandsbruget som saadant, forflygtiges i samme Øjeblik,